

Landis, W. E.; Chandler, R. L. *Archives and the Digital Library*.
London – New York : Routledge, 2006. 270 str.

Knjiga *Archives and the Digital Library* podijeljena je u četiri poglavlja. Svako poglavlje sastoji se od više članaka, a svaki se članak sastoji od sažetka, uvoda, kratkih informacija o autoru u vezi s zaposlenjem i profesionalnim djelovanjem, zatim teksta članka nakon kojeg slijede bilješke o autoru. Na kraju same knjige nalazi se indeks pojmova.

Prvo poglavlje je uvod naslovljen *Archives and Archivists: Key Collaborators in the Digital Library* u kojem urednici knjige, William E. Landis i Robin L. Chandler ukratko govore o odabranim člancima.

Drugo poglavlje pod nazivom *Developing Non-licensed Content* sadržava tri članka: 1) *Committing to Memory: A Project to Publish and Preserve California Local History Digital Resources*, 2) *Technological Enhanced Archival Collections: Using the Buddy System*; 3) *California Cultures: Implementing a Model for Virtual Collections*.

Treće poglavlje *Usability Issues and Options for the End Users* sadržava članke: 1) *The Importance of User-Centered Design: Exploring Findings and Methods*; 2) *How and Why of User Studies: RLG's RedLightGreen as a Case Study*; 3) *From Horse-Drawn Wagon to Hot Rod: The University of California's Digital Image Service Experience*.

Četvrto poglavlje *Tehnology, Preservation and Management Issues* sastoji se od pet članaka: 1) *Archiving Web Sites for Preservation and Acces: MODS, METS and MINERVA*; 2) *Video Preservation and Digital Reformatting: Pain and Possibility*; 3) *Digital Archiving and Preservation: Technologies and Processes for Trusted Repository*; 4) *The Complexities of Digital Resources: Collection Boundaries and Management Responsibilities*; 5) *The Archivists' Toolkit: Another Step Towards Streamlined Archival Processing*.

Nakon uvodnog, drugo poglavlje *Developing Non-licensed Content* započinje člankom *Committing to Memory: A Project to Publish and Preserve*, u kojem je predstavljena studija slučaja u obliku projekta California Local History Digital Resources Project. Projekt je obuhvaćao institucije iz područja kulturne baštine, pružatelje usluga digitalne knjižnice i agencije koje su ga financirale. Na projektu se istraživalo na koji je način korištena virtualna infrastruktura institucije California Digital Library s ciljem promicanja otvorenog pristupa digitaliziranim zbirka lokalne povijesti. Također, autor Adrian L. Turner u članku raspravlja o izazovima integriranja raznovrsnih izvora unutar repozitorija baziranih na METS-u. U drugom članku pod nazivom *Technological Enhanced Archival Collections: Using the Buddy System* autor istražuje mogućnosti suradnje s partnerima izvan arhivske struke. Navodi se kako kroz suradnju s različitim organizacijama i odjelima potencijal arhivističkih digitalizacijskih projekata premašuje granice jedne institucije. Te tvrd-

nje dokazuju se studijom slučaja u suradnji institucija Mark Twain Papers, California Digital Library i University of California. Nastali model pod nazivom Mark Twain Digital Project služi kao primjer kako inkorporirati i pronaći stručnjake izvan arhivistike i uklopiti ih u samu digitalizaciju arhivskih materijala. U drugom članku *California Cultures: Implementing a Model for Virtual Collections* autori Genie Guerard i Robin L. Chandler ističu projekt California Cultures koji ispituje arhitekturu i okvire potrebne za razvoj digitalnih objekata kao virtualnih zbirki. Autori raspravljaju i o virtualnim zbirkama u sklopu Online Archives of California te navode i smjernice za implementiranje digitalnih objekata unutar navedenog digitalnog arhiva. Također, obrazlažu važnost WebGenDB alata, opisuju metapodatke korištene u navedenom projektu kao i one korištene na prijašnjim projektima tog arhiva. Na kraju, autori konstatiraju koje je sve prilagodbe u vezi s korisničkim sučeljem bilo potrebno učiniti kod projekta California Cultures, koji se provodio u instituciji California Digital Library, te kako je tekao prijelaz na repozitorij baziran na metapodacima.

U trećem poglavlju *Usability Issues and Options for the End User* prvi je članak *The Importance of User-Centered Design Exploring Findings and Methods*, u kojem autorica Rosalie Lack ističe važnost povratnih informacija korisnika. Iznosi četiri metodologije za prikupljanje korisničkih povratnih informacija, a to su fokusne grupe, intervjui, upitnici i ispitivanje upotrebljivosti. U nastavku autorica predstavlja deset najznačajnijih tema proizišlih iz evaluacije korisničkih aktivnosti pratećih u periodu od četiri godine u instituciji California Digital Library.

Članak autorice Marrilee Proffitt, *How and Why of User Studies: RLG's Red-LightGreen as a Case Study*, dokumentira životni ciklus dizajna kojemu je u središtu korisnik, obuhvaćajući kvalitativnu i kvantitativnu metodu prikupljanja podataka. Autorica u članku donosi specifične studije slučaja o studijama iskoristivosti, fokus grupama, intervjuima, etnografskim studijama i analizama *web-logova*. U članku se obrazlažu praktični savjeti i alati za istraživanje dizajna temeljenog na konceptu korisničkog iskustva za mrežne servise u arhivima, knjižnicama i muzejima.

U narednom članku, *From Horse-Drawn Wagon to Hot Rod: The University of California's Digital Image Service Experience*, Maureen A. Burns razlaže kako bi se arhivisti u partnerskoj suradnji s digitalnom knjižnicom mogli bolje nositi s povećanom potražnjom za digitalnim fotografijama i njima propadajućim prezentacijskim alatima. Kao primjer navodi iskustvo Sveučilišta u Kaliforniji, koje je nudilo svoje i licencirane digitalne slike. Kroz primjere se navode problemi u vezi s razvojem zbirke, funkcionalnosti sustava i upotrebljivosti. Projekt nazvan UC Image Service uspoređen je sa sličnim projektima uzimajući u obzir strategije i preklapanje uspoređujućih projekata. U članku se može pronaći više o samom UC Image Service, njegovim prototipovima, izgradnji, sadržaju i funkcionalnosti. Također, autorica je prikupila iskustva korisnika, a uz to i samostalno isprobala navedeni servis. Na kraju se navode daljnji planovi UC Image Service kao i usporedbe s ostalim sličnim projektima.

Posljednje poglavlje *Techology, Preservation, and Management Issues* započinje člankom *Archiving Web Sites for Preservation and Access*. U njemu se autorice Rebecca Guenther i Leslie Myrick bave ispitivanjem tehničkih problema i izazova u vezi sa skupljanjem i upravljanjem arhiviranim *web*-stranicama. Osim toga, autorice ispituju i strategije metapodataka kojima je zadaća pružiti deskriptivne i tehničke informacije o sačuvanim *web*-stranicama. Kao primjer uzet je projekt Minerva Kongresne knjižnice u SAD-u. Autorice u članku ukazuju na probleme i prototipove *web*-arhiviranja, zatim na probleme skupljanja sadržaja i probleme tehničke prirode. Kao modele metapodataka za opis navode se METS i PREMIS te se za METS konkretizira implementacija za arhivirane *web*-stranice.

U sljedećem članku pod nazivom *Video Preservation and Digital Reformatting: Pain and Possibility* autori Jerome McDonough i Mona Jimenez ističu kako se digitalna knjižnica kao cjelina sve više i više bavi i iskazuje zanimanje za dugotrajnim čuvanjem digitalnih materijala. Tu se otvaraju mogućnosti suradnje digitalne knjižnice i odjela koji se bavi očuvanjem video materijala koje karakteriziraju specifični problemi. Suradnja ta dva subjekta sa sobom donosi prilagodbu i s jedne i druge strane, uključujući i upravljanje metapodacima. U članku se raspravlja o ciljevima suradnje, o deskriptivnim metapodacima i čuvanju video sadržaja. Autori upućuju i na nove metapodatke za čuvanje digitalnog video sadržaja. Novonastalu strukturu metapodataka autori dijele na metapodatke o intelektualnom vlasništvu, tehničke metapodatke, metapodatke o digitalnom porijeklu i strukturne metapodatke. Na kraju se raspravlja o samim digitalnim predmetima i cijeni same projektne suradnje.

Članak *Digital Archiving and Preservation: Technologies and Processes for Trusted Repository* autora RONALDA JANTZA i MICHAELA GIARLOA ispituje što se implicira pod terminom „trusted“ u frazi „trusted digital repositories“ (digitalni repozitoriji od povjerenja). Autori konstatiraju kako bi digitalni repozitorij trebao biti u mogućnosti pohraniti barem toliko digitalnih podataka toliko dugo vremena da bi ono barem bilo konkurentno postojećemu repozitoriju. U radu se mogu pronaći problemi u vezi s izgradnjom digitalnog repozitorija od povjerenja, a autori ističu i neke od problema te mogućih rješenja do kojih su došli implementirajući i održavajući repozitorij u knjižnici Sveučilišta Rutgers. Autori također opisuju procese očuvanja, arhitekturu postupka očuvanja i same digitalne objekte. U pogledu vjerodostojnosti, u članku se mogu pronaći i osvrti na digitalni potpis, osobne identifikatore te pojmove kao što su izvornost (engl. *originality*), stabilnost (engl. *fixity* i *stability*) i kvaliteta (engl. *fidelity*), sve u pogledu potpore procesu očuvanja.

Autorica Joanne Kaczmarek u sljedećem članku pod nazivom *The Complexities of Digital Resources: Collection Boundaries and Management Responsibilities* daje tumačenje o granicama među zbirkama gradiva koje je izvorno nastalo u digitalnom obliku (engl. *born digital*) i digitaliziranog analognog materijala. U nastavku se obrađuju „granice“ digitalnih zbirki, ponajviše u pogledu proširenja koncepta zbirki, ali i državnih digitalnih zbirki, kao i onih akademskih. Autorica

navodi i odgovornosti u vezi s digitalnim zbirkama, kao što su pitanja razmjene sadržaja, sive literature i akademskih radova te tajnih državnih dokumenata.

U posljednjem članku *The Archivists' Toolkit: Another Step Towards Streamlined Archival Processing* objašnjava se razvoj aplikacije The Archivists Toolkit, koja je dizajnirana kao podrška izradi i upravljanju arhivskim informacijama. Osim samog razvoja, autori Bradley D. Westbrook, Lee Mandell, Kelcy Shepherd, Brian Stevens i Jason Varghese izlažu i neke probleme koje bi aplikacija trebala riješiti. Najvećim dijelom članak se odnosi na sam prikaz funkcionalnosti aplikacije i njezine arhitekture.

Knjiga *Archives and the digital Library* urednika Williama Landisa i Robina Chandlera sabire stručne članke iz područja arhivistike i bibliotekarstva, ponegdje povezuje te dvije struke, a najviše obuhvaća percepcije arhivista u digitalnim knjižnicama. U svakom od radova u knjizi autori se koriste primjerima iz prakse ili istraživanjima na sveučilišnim knjižnicama i arhivima. Općenito govoreći, članci se odnose na pitanja dizajniranja, očuvanja, strukture repozitorija pri digitalnim knjižnicama i arhivima, ali i na pravna i sadržajna pitanja o gradivu te na iskustva korisnika i korisničko sučelje. Uzevši to u obzir, može se zaključiti da autori pružaju iskustva iz prve ruke, često popraćena metodama pokušaja i pogrešaka. Knjiga je prvenstveno namijenjena stručnjacima iz područja arhivistike, ali će biti zanimljiva i bibliotekarima. Naravno, korisna je i za studente navedenih i srodnih struka, kao i za dizajnere, odnosno programere repozitorija i baza podataka u digitalnim knjižnicama i arhivima.

Danijela Baranček

Borghoff U. M.; Rödigg P.; Scheffczyk J.; Schmitz L. *Long-Term Preservation of Digital Documents: Principles and Practices*. Lexington : Springer, 2012.
274 str.

Knjiga *Long-Term Preservation of Digital Documents: Principles and Practices* – koju su napisali autori Uwe M. Borghoff, Peter Rödigg i Lothar Schmitz s Instituta za softversku tehnologiju Odsjeka za računalnu tehnologiju Sveučilišta Bundeswehr u Münchenu te Jan Scheffczyk s Međunarodnog instituta za računalnu tehnologiju Berkeley u Kaliforniji (SAD) – podijeljena je na dva dijela te strukturirana u ukupno jedanaest poglavlja s pripadajućim potpoglavljima. Prvi dio knjige naslovljen je *Metodologija* te se sastoji od ukupno sedam poglavlja: *Dugotrajno očuvanje digitalnih dokumenata, Organizacijski modeli OAIS i DSEP, Migracija, Emulacija, Označivanje dokumenata, Standardni jezici za označivanje, Rasprava*. Drugi dio knjige nosi naziv *Skorašnje inicijative za očuvanje* i sadržava četiri poglavlja: *Označivanje: aktualna istraživanja i razvitak, Migracija: aktualna istraživanja i*